

התקנות הנסתרות

מגירה זו ברור עוד יותר מדוע חשוב היה לפרסם מייד את תמונתו ושמו של גלילי בעיתונים. עדותו של גלילי בפני רופאיו, המקבילה פחות או יותר לזו שנתן במישטרה, מחזקת יותר ויותר את הנחה כי היו כאלה שדאגו לכוון את מחשבותיו ויצריו של גלילי לעבר אבנרי, ולשטות אותו בעורך העולם הזה תוך ניצול מחלת הנפש שלו.

עדות זו מעוררת עוד יותר את התמיהה לגבי הרישה לאסור את פירסום שמו ותמונתו. בדיון הראשון שנערך בבית הדין המישטרי, המישטרה צריכה היתה לדעת כי פירסום זה עשוי היה להביא אנשים שראו את גלילי בחברת אחרים, לבוא וי למסור את עדותם.

הוכחה נוספת לחשיבות הפירסום שאותו רצו למנוע היו התגובות השונות של הציבור, אחרי הפירסום. למערכת הגיעו מיספר טלפונים ממאלמונים, בהם אחד צייץ במפורש שם וכינוי של אדם אשר נראה יושב בביתקפה יחד עם גלילי פעמים

אחדות סמוך ליום ההתנקשות.

קולות ניסתרים אחרים הם לגבי העסקתו של גלילי במוסדות ביטחוניים, למרות מחלת הנפש שלו, וקריאתו לשירות מילר אים, שרות המחייב נשיאת נשק, למרות היותו חולה-רוח, "הזקוק לאישפוז במוסד פסיכיאטרי סגור."

עם שיחרורו מבית-החולים לחולי-נפש עבד גלילי שבעה חודשים — מדצמבר 1974 עד סוף יולי 1975 — בחברת אמקורס, חברה אורחית פרטית העובדת למען העשייה הצבאית. החילה עבד בתפקיד שאינו מסוגל כביטחוני, ואחר-כך הועבר לתפקיד ביטחוני — מבלי שעבר כל בדיקה ביטחונית. לאחר-מכן, באוקטובר 1975, עבד תשעה ימים בחברת אורלייט, חברת

בת של התעשייה האווירית. לגבי שירותו בצה"ל הבעייה חריפה עוד יותר. כיום אין קיימת בצה"ל אבחנה בין חיילים המסוגלים לשאת נשק לבין אלה שאינם חייבים בכך. כיום, כל אורח הנקרא למילואים מקבל נשק אישי, ובעיקר אמור

הדבר לגבי חיילי יחידתו הקרבית של גלילי, בשיריון. ב-4 בדצמבר השנה קיבל גלילי צו לשירות-מילואים פעיל, ובמשך השנים האחרונות, שבהן כבר היה מוכר כחולה-נפש, הוא שירת מיספר פעמים ב-צבא.

לדיברי חיל-הרפואה של צה"ל, לא היו שילטונות הצבא מקבלים מן הרשויות הרפואיות מידע על חולי-נפש שהיו מאושרים פזים אצלם, בגלל עקרון הסודיות הרפואית. רק בתחילת 1975 נחקק, על-פי דרישת צה"ל, חוק-שירות-הביטחון סעיף 33, אשר אוכף על מוסדות-רפואה מסוג זה לדווח לצה"ל על כל מיקרה של אישפוז בבית-חולים לחולי-נפש.

אולם קצין-רפואה-ראשי, תתיאלוף דן מיכאלי, מודה כי החוק עדיין לא יושם בגלל מיגבלות טכניות, וביצועו נמצא עתה בתהליך-הכנה בלבד.

המישטרה הודיעה כי לא קיבלה כל הודעה על שיחרורו של גלילי מבית-החולים לחולי-נפש, וממילא גם לא יכלה לנקוט

מערכת "העולם הזה" מכריזה על פרס בסך 5000 לירות למי ש יספק מידע על תנועותיו ופגישותיו של אריה אבנרי ("ארי") גלילי, המתנקש בחיי אורי אבנרי, אשר יביא לאי תור ודלקורת האדם או האנשים שהפעילו אותו לביצוע הנסיון לרצח אורי אבנרי.
את המידע יש למסור במערכת "העולם הזה", טלפון 243386, תל-אביב.

כל אמצעי זהירות שהם. גם המשפחה לא הודיעה למישטרה כאשר היה ברור כי גלילי לוקה בהתקפה חדשה של מחלתו ומתכוון להתקפה חדשה על אבנרי.

העולם הזה. אולם הוא לא הודה בחטיפה, ודבק בטענתו המקורית.

מעולם לא הועמד איש לדין כפרשה זו.

5. שריפת המערכת

במשך כל שנות ה-60 לא בוצעו מעשי-אלימות חמורים נגד העולם הזה. תחת זאת נעשה ניסיון להשתיקו על-ידי חקיקת "חוק לשון הרע" שהיה, בגירסתו המקורית, מכוון בגלוי נגד השבועון. אולם במהלך המערכה נגד חיקוק זה נבחר אורי אבנרי לכנסת.

בנובמבר 1971 הוצעה מערכת העולם הזה, ששכנה אז ברחוב קרליבך בתל-אביב, ביגלל עירונותו של עוברי אורח, שהבחין בלהבות, נמנעה השמדתה הגמורה של המערכת. ונשתמרו האבזורים שהוכיחו כי היתה זאת הצתה בזדון. בשריפה הושמד כימעט כליל הארכיון של העולם הזה, שלא היה מבוסס, וביכללו כחצי מיליון נגטיבים של תצלומים, שאין להם תחליף.

במיקרה זה נוצר במהלך החקירה שיתוף-פעולה מלא בין המישטרה והמערכת, תוך חילופי-מידע.

אולם החקירה נפתתה בלא-יכולם: איש לא הורשע, איש לא הועמד לדין.

נסתבר בעליל כי אין בכוחה של המישטרה לנהל חקירה מסוג זה. לא היתה לה אף היכולת לבדוק ולאמת את החשדות שהיו לה, שהיו מקבילים לחשדות המערכת.

כיום, ארבע שנים אחרי השריפה, נשארה התעלומה — מבחינה מישטרית — בעינה, כמו ביום הראשון.

6. פרשת גלילי

אלי גלילי תקף את אורי אבנרי בפעם הראשונה במאסר 1974, בפתח המערכת ברחוב קרליבך. הדבר נעשה בנוכחות זרים, שעזרו לאבנרי להתגבר על האיש.

הוא נמסר למישטרה, אך לא הועמד לדין.

כעבור ימים מעטים, פרץ גלילי למערכת. באורח מיס-תורי הוא ידע בדיוק היכן חדרו של העורך. בלי אומר ודברים פרץ לשם והתנפל עליו בציפורניו ובאלר, והסב לו פצעים בפניו. הוא נתפס ונקשר בידי אבנרי וחברי המערכת. ונמסר על-ידם למישטרה שהופיעה כעבור חצי שעה. בחקירה אמר כי אנשים זרים אמרו לו בישוב בבית קפה ברחוב דיזנגוף, כי אורי אבנרי שתל מכשירי-האזנה בראשו. הוא לא יכול היה לזהות את האנשים, ולא נעשה כל ניסיון לאתרם.

הוא הובא בפני שופט וזה הוציא צו אישי פון, מבלי שישעך מישפט, על סמך חוות דעת רפואית שקבעה כי אינו מסוגל לעמוד בדין.

בפקודת הפסיכיאטר הממשלתי הוא אישפוז — אך כעבור כמה חודשים שוחרר, ללא פיקוח ומבלי להזהיר את קורבניו.

לפני שבועיים חזר על התקפתו. הפעם בעזרת סגיון צופים חדש וחד. הוא נתפס על-ידי שכנים אמיצים, שמסרוהו בידי המישטרה.

בחקירתו של גלילי לא נתגלה כיצד נודע לו על תנאי מגוריו ומינהיגה-העבודה של אבנרי, שבעזרתו הוא ביצע הפעם את ההתנקשות בצורה יעילה ביותר. לשופט כבר הוגשה תעודה המוענת כי אין המתנקש מסוגל לעמוד בדין.

טרוור נגד העולם הזה

3. מילחמת חושבים

במאיינוי 1955 הונחו, בזה אחר זה, שני מיטענים של חומר-נפץ במיתקנים של העולם הזה.

הדבר אירע בעיצומה של מערכת-גיליונים גדולה של העולם הזה, בניצוחו של ברוך נאדל, שבה נחשפו שיטות הטרור וההשחיתות בחיפה, בימי כהונתם של אבא חושי ויוסף אלמוגי בהנהגת העיר. העולם הזה קרא למישטר זה בשם "חושבים-אין".

לאיש לא היה ספק כי מעשי-האלימות קשורים במערכה זו, שהסעירה את הארץ כולה, ושבהמלכה אף נעשה ניסיון להטיל חרם פסי על מכירת העולם הזה בחיפה.

ביום-שבת הונחו כמה לבני-חבלה בפתח משרד-המ"ר רכת. מכיוון שהונחו ליד העמוד המרכזי של בית-המגורים יכלה הפצצה, אילו התפוצצה, למוטט את הבית כולו ולגרום לאסון מחריד. בדיקות המישטרה העלו כי רק פגם טכני, שאי-אפשר היה לחזותו מראש, גרם לכך שהנפץ לא פעל, וכך נמנע האסון.

כעבור כמה ימים הוצמד מיטען דומה לקיר החיצוני של בית-הדפוס שבו הודפס העולם הזה. הפעם התפוצץ המיטען, גרם לחור גדול בקיר הבניין, ונפצע פועל-דפוס.

בשני המיקרים לא הורשע, לא הואשם ולא נתפס איש.

המפקח-הכללי של המישטרה דאן, יחזקאל סהר, אמר בבואו למקום הפשע השני, עוד קודם שנפתחה חקירה, כי המעשה בוצע מן הסתם על-ידי העולם הזה עצמו. בעיקבות הערה זו פתח העולם הזה בחקירה יסודית של מניעיו של סהר ושל סגנו, עמוס בן-גוריון. כתוצאה מחקירה זו, ואחרי מאבק ממושך, הורשע יחזקאל סהר בעוון שבועת שקר, והוא הורחק מן המישטרה יחד עם בן-גוריון, במיסי-גרת סתירה כללי של צמרת המישטרה.

4. חטיפת אלי תבור

בנובמבר 1957 נחטף אלי תבור, אז הכתב בככר של העולם הזה, והוחזק ומן-ימה במקום בלתי-ידוע. אותה שעה נעשה ניסיון להוציא ממנו הודאה כי אורי אבנרי משתתף בתקמת "מתחרת להפלת המישטר" (הכוונה היתה לקבוצה שייסדה, כעבור כמה שבועות, את "הפעולה השמיים", גוף רעיוני-מדיני. אלי תבור השתתף בכמה מפגשותיו).

העולם הזה הודיע כי החטיפה בוצעה על-ידי אחת השלוחות של "מנגנון החושך". המנגנון השיב בטענה הנוצמת כאילו אלי תבור ביים את החטיפה בעצמו, מטעמים פרטיים. אורי אבנרי מימן, בכספים ממשלתיים, ונאמר לשופט כי יש כוונה להעמידם לדין על-פי חוק בריטי קולוניאלי, בעוון הפצת ידיעות העולולות להבהיל את הציבור. השופט סירב לעצור, ומעולם לא הוגש נגד השניים כתב-אישום כלשהו.

ברבות הימים כתב הממונה על שרותי-הביטחון דאן, איסר הראל, ספר שבו קבע כי באותם הימים נחשב העולם הזה הסכנה מס' 1 המאיימת על המישטר. הוא הודה כי שירות-הביטחון הכללי מימן, בכספים ממלכתיים סודיים, הוצאת שבועון בשם ריחון, שנועד כל-כולו להסית נגד

ההתנקשות בחיי אורי אבנרי, שנערכה לפני שבועיים, היתה חולייה נוספת בצורה ארוכה של מעשי-טרור, התנקשויות וחבלות, שבוצעו במרוצת השנים נגד "העולם הזה", עורכי ומיתקניו.

לכל ההתנקשויות האלה, עד כה, יש תכונה אחת משותפת: מעולם לא הורשע אדם כלשהו בעוון ה-מעשים האלה. ככל המיקרים היתה פעולת המישטרה מלווה במחדלים מוזרים, ובכמה מן המיקרים זעקו מחדלים אלה לשמיים.

להלן רשימת המעשים העיקריים:

1. "פצצת דוש"

בדצמבר 1952, כשנתיים וחצי אחרי שאורי אבנרי קיבל לידיו את עריכת השבועון, הונחה בשעות הערב המאוחרות פצצה על אדן החלון של המערכת, ששכנה אז בקומת-המרתף של בית-מגורים ברחוב גליקסון בתל-אביב (ליד קולנוע תל-אביב). הפצצה התפוצצה.

ההתפוצצות פצעה את הקאריקטוריסט דוש (קריאל גרדוש), שכינה אז כעורך הגראפיק של השבועון. דוש ראה את הפצצה ודחף אותה החוצה. בדרך-גם הוא נפצע פצעים קלים בלבד, מאחר שמשקפיו הגנו על עיניו.

ראשו המישטרה טענו אז בשיחות פרטיות כי הפצצה היתה מעשה-הידור של מחתרת לאי מנית קנאות ("מחתרת צריפין"). אך מעולם לא הורשע ולא הואשם איש במעשה זה.

2. ההתנקשות ברח' גליקסון

בדצמבר 1953 ארבה קבוצת צעירים, בעלי חוות צבאית, לאורי אבנרי בפתח המערכת ברחוב גליקסון, שוב בשעות-הערב המאוחרות, כאשר סיים את עבודתו. הקבוצה התי-נפלה עליו בקתות של טוריות כאשר נכנס לגיפ שלו. שיהתה לו קבינה סגורה, שלום כהן, שיצא במיקרה עם אורי אבנרי כדי לעזור לו לדחוף את הגיפ, הוצא מייד מכלל פעולה על-ידי המהומה על ראשו, שגרמה לו לזעזועי מוח.

הקבוצה ניסתה בכל כוחה להוציא את אבנרי מן הגיפ, ולא ברור מה היה בכוונתה לעשות בו. אך אבנרי התגונן מתוך הגיפ, והתוקפים לא הצליחו להוציאו. אבל הם שברו באלותיהם את עצמות שתי ידיו, שבהן התגונן. אשתו של ח"כ, שגר בבית הסמוך, הבחינה בהמולה, וזעקה לעזרה. קבוצה של צנחנים, בהנהגת ירמי בורדנוב ז"ל, חשה למקום והבריחה את המתנקשים.

על כוונת המתנקשים נפוצו אז גירסות שונות. הסבירה ביותר היתה כי היא נערכה כתגמול על הביקורת החריפה שמתח העולם הזה, זמן קצר לפניכן, על הטבח בכפר קיבית.

מעולם לא הורשע, לא הועמד לדין ואף לא הואשם איש בביצוע התנקשות זו.